

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI KULTURY

I ŚRODKÓW PRZEKAZU

(NR 62)

z dnia 20 kwietnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 62)

20 kwietnia 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem poseł **Elżbiety Kruk (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia dwudziestej rocznicy uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 1459),
- pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Karola Szymanowskiego w 80. rocznicę śmierci (druk nr 1476),
- pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 90. rocznicy urodzin Tadeusza Mazowieckiego (druk nr 1477).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral, Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz, Tomasz Czech, Wojciech Miller** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu, witam wszystkich obecnych. Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje punkty: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia dwudziestej rocznicy uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 1459), pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Karola Szymanowskiego w 80. rocznicę śmierci (druk nr 1476) i pkt 3 – pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 90. rocznicy urodzin Tadeusza Mazowieckiego z druku nr 1477. Czy są uwagi do porządku? Nie ma. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przystępujemy do pierwszego czytania projektu uchwały z druku nr 1459 – pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia dwudziestej rocznicy uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Bardzo proszę pana Krzysztofa Mieszkowskiego, pana posła o uzasadnienie projektu uchwały.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dziękuję bardzo. Dzień dobry państwu. Proszę państwa, tej uchwały właściwie nie trzeba uzasadniać. Ona jest oczywista, ale oczywiście warto powiedzieć jedno zdanie, że konstytucja, która została uchwalona 2 kwietnia 1997 roku, była niezwykle aktem, ponieważ po 1989 roku, kiedy odzyskailiśmy niepodległość, ta konstytucja była aktem prawnym, który do dzisiaj obowiązuje, ale jednocześnie uchwalił nasze prawa demokratyczne. Ten akt prawny jest wyrazem naszych potrzeb demokratycznych, europejskich, ale także tego, co jest naszą wspólnotą narodową, ale także wspólnotą intelektualną, kulturową.

Wydaje mi się, że Sejm RP nie może nie uchwalić tej rocznicy. To jest rocznica zbyt ważna, żeby ją pominąć. Dlatego w imieniu posłanek i posłów Nowoczesnej chciałbym państwa przekonać do tej uchwały i myślę, że będzie ona również takim elementem łączącym wszystkie ugrupowania, która pozostają w Sejmie, ale także te, które są poza parlamentem.

Wielokrotnie o tym mówiłem, że konstytucja jest dla mnie aktem demokratycznym, niemal uświęconym. W związku z tym ten akt ma również niezwykle ważny wymiar. On

definiuje państwo polskie jako kraj neutralny światopoglądowo, co jest niezwykle ważne dla naszej demokracji, dla naszych obywateli i obywateli. Dlatego bardzo proszę o to, żebyśmy dzisiaj wspólnymi siłami doprowadzili do tego, żeby uczcić dwudziestą rocznicę uchwalenia Konstytucji RP. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę ogólną o projekcie. Bardzo proszę – czy są uwagi i pytania do posła wnioskodawcy? Nie ma uwag?

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Ja mam. Nie jestem członkiem Komisji.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Nie widzę, przepraszam. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

W moim przekonaniu nie ma powodu, żeby ta uchwała została przyjęta przez Sejm, bo jest to uchwała, która po prostu będzie oddawała cześć, hołd konstytucji nie oddającej pełni praw obywatelskich.

Pan poseł Meysztowicz stwierdził, że konstytucja uchwała. Konstytucja nie uchwała, konstytucja może co najwyżej stanowić albo mogą być w niej zawarte pewne prawa, natomiast nie ma tam tych praw podstawowych mówiących np. o prawie obywateli do referendum i do innych demokratycznych narzędzi podejmowania decyzji albo też wpływania na decyzje podejmowane przez inne organy.

Gdybyśmy na tę konstytucję popatrzyli z punktu widzenia ideologicznego, to jest to konstytucja fatalna, ponieważ np. rozmywa choćby źródło wartości, jakie są bliskie Polakom. Ponadto jest to konstytucja – wyraz pewnego kompromisu, a to nie znaczy, że to jest konstytucja prawdziwa, obywatelska.

Wreszcie jest to konstytucja, która petryfikuje wszystkie bolączki, wszystkie patologie obecnego systemu politycznego i z tego powodu ta uchwała nie powinna być podjęta przez Sejm. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – pani poseł Chmiel.

Poseł Małgorzata Chmiel (PO):

Pozwolę sobie nie zgodzić się z moim przedmówcą. Opowiada pan rzeczy niewiarygodne. Przecież konstytucja została przyjęta w referendum przez cały naród. Jak nie? Prawda. Proszę mi tego nie zarzucać, dobrze? To po pierwsze.

Po drugie – było to przy zgodzie środowisk kościelnych, jak również różnych partii. Długo trwały rozmowy na ten temat. Tak samo, proszę pana, proszę nie opowiadać takich rzeczy, że to nie jest prawdziwie obywatelska konstytucja. Jak najbardziej obywatelska. Jest zbiorem praw, które przy dobrej woli rządzących, bo przy złej woli żadna konstytucja nie jest w stanie nakazać praworządnego rządzenia krajem, jest to bardzo dobry dokument, który pozwala bardzo dobrze rządzić krajem. I proszę nie opowiadać takich rzeczy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – pan poseł Sośnierz.

Poseł Andrzej Sośnierz (PiS):

Konstytucja jako akt uchwalony przez 20 latami jednak nie jest aktem doskonałym. Szereg środowisk, również obecnych aktualnie w Sejmie, podnosi konieczność zmiany konstytucji. Uchwalenie takiego aktu, jak tu proponowany, jak gdyby sugeruje, że to jest akt doskonały, który nie wymaga poprawy, który nie wymaga zmiany, a przecież to nieprawda. Bardzo wiele środowisk sejmowych i pozasejmowych podnosi sprawę potrzeby zmiany, więc uważam, że nie powinniśmy tak czcić tego aktu, który w sumie jest aktem wymagającym poprawy, zmiany. To zamykałoby dyskusję nad potrzebą poprawy tej konstytucji. Dziękuję.

Poseł Małgorzata Chmiel (PO):

Jeżeli można...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że ad vocem, tak?

Poseł Małgorzata Chmiel (PO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Małgorzata Chmiel (PO):

Ad vocem. Chciałam panu zwrócić uwagę, że ja nie powiedziałam, że to jest akt doskonały. Jest to akt, który jest napisany przez ludzi. Żaden człowiek nie jest doskonały i na pewno przez tyle lat, 20 lat, przeszliśmy kilka procedur i kilka wydarzeń (choćby te obecne, których się nikt nie spodziewał, że mogą się zdarzyć w Sejmie), które nas nauczyły, że pewne zapisy trzeba poprawiać. To może poprawmy niektóre zapisy, uszczelnijmy, ale negatywnie opiniować uczczenie 20. rocznicy uchwalenia naszej konstytucji to jest zupełnie inna sprawa. Jeżeli państwo zagłosujecie przeciw, to dacie wyraz temu, że was ta konstytucja po prostu uwiera, bo nie możecie robić tego, co chcecie do końca w tym kraju. I tak dużo już narobiliście różnych złych rzeczy...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Przepraszam bardzo. Pani poseł, miało być ad vocem. Proszę nie insynuować czegoś, co nie zostało powiedziane. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Ja tylko ad vocem. Chciałem przypomnieć, że frekwencja w referendum 25 maja przyjmującym tę konstytucję wynosiła niecałe 43%, więc według wszelkich reguł po prostu nie powinna być przyjęta. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę – pani przewodnicząca Śledzińska-Katarasińska.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Proszę państwa, naprawdę nie bardzo wiem, jakie są motywy dyskusji, którą tu rozpletaliśmy. Uchwalenie konstytucji...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Mamy pierwsze czytanie, pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Właśnie o tym mówię.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Trwa dyskusja w pierwszym czytaniu.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Uchwalenie tej konstytucji przed 20 laty jest faktem i chyba temu nikt nie zaprzecza. Ja jednak myślę, że dopóki ten Sejm czy każdy następny parlament nie uchwali nowej konstytucji, to ten fakt historyczny – i o tym jest ta uchwała – powinniśmy dostrzegać i o nim przypominać.

Nie będę się wdawała w rozważania na temat doskonałości i niedoskonałości obecnej konstytucji, ale ona jest, obowiązuje i jeszcze jak na razie nie słyszałam, żeby się pojawił konkurencyjny projekt w dyskusji publicznej. Gdyby się pojawił, gdyby w tym parlamencie działała komisja konstytucyjna, gdybyśmy mieli dyskusję, to wtedy rozumiałbym zastrzeżenia. Nie ma projektu, nie ma komisji konstytucyjnej. Oczywiście są głosy z różnych środowisk, ale proponuję, żeby jednak pohamować emocje i uznać, że jest to uchwała, która ma przypomnieć pewien fakt historyczny, a co do tego chyba nie mamy żadnych wątpliwości, że on miał miejsce.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie przewodniczący, może jeszcze są uwagi i pytania. Jeśli nie, to wtedy pan jako przedstawiciel wnioskodawców na koniec. Nie ma? To bardzo proszę, panie pośle. Przepraszam bardzo, jeszcze poseł Giżyński.

Poseł Szymon Giżyński (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo. Jest tak, że od razu weszliśmy tutaj w pewne kontrowersje, takie metodologiczne. Przed chwilą dało o sobie znać kolejne takie heglowskie ukąszenie, ponieważ nie można jakiegoś faktu nobilitować, że jest dobry, nieunikniony, istotny, trwały w sytuacji, kiedy właśnie Hegel taką sytuację ewokował, że każdy fakt z racji swojej nieuchronności jest jakąś historyczną wartością.

Myślę, że to rodzi zaraz pewną pokusę, z czym spotykamy się w następnym punkcie, pewnej sztucznej hagiografii, a jest pewna kategoria, która to znakomicie rozstrzyga. Kategoria, która właśnie unika sporu między dobrymi a złymi aspektami w ocenie, od czego zresztą państwu tutaj się odżegnywaliście, że nie chodzi o dyskusję nad tym, czy to jest znakomita czy nie znakomita konstytucja, dobra czy nie, jest jako fakt historyczny. Tą kategorią do oceny szczególnie tego, co działo się w Polsce po 1989 roku i co jest też bardzo istotnym ogniskiem sporu, jest kategoria optymalności – czy można było zrobić więcej, lepiej, inaczej. W tej kategorii, tym osądzie czy kryterium zarówno konstytucja, jak i osoby, które ją autoryzowały oraz szereg osób, które po 1989 roku były koryfeuszami polskiej sceny politycznej wypadają tak, jak wypadają – właśnie w kategoriach optymalności. Są to osoby czy fakty, które nie wyczerpują tej kategorii. To jest np. różnica między całościową oceną tego, co nazywamy II Rzeczypospolitą, że tam jakkolwiek by patrzeć, to zachowania, osiągnięcia, cały rachunek wypada w tym sensie pozytywnie, że optymalnie. Zrobiono to, co można było zrobić. Takiego rachunku III Rzeczypospolitej ze wszystkimi konkretnymi personalnymi i zdarzeniowymi przykładami wystawić nie można. Rozstrzyga o tym właśnie kategoria optymalności, bo można było zrobić lepiej, można było zrobić inaczej, można było zrobić zgodniej z interesem narodowym i z polską racją stanu. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze inne pytania, uwagi? Nie ma. Bardzo proszę – pan poseł Mieszkowski.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Jestem zszokowany. Jestem zszokowany, drodzy państwo, dlatego że ta konstytucja, czy państwu to się podoba czy nie, w jakimś sensie definiuje także państwa dorobek – państwa dorobek intelektualny, dorobek życiowy, dorobek egzystencjalny, także dorobek polityczny. Ta konstytucja również definiuje państwa prawa demokratyczne. Czy państwo żyje w kraju niedemokratycznym? Czy państwo macie świadomość przyjmowania tych kryteriów, że ona jest niedoskonała? Pani posłanka ma rację, człowiek jest niedoskonały i zawsze będzie niedoskonały. Człowiek będzie także umierał w swojej niedoskonałości i będzie żył w swojej niedoskonałości. Człowiek ma prawo do tego, żeby uchylać akty niedoskonałe. Człowiek ma prawo także do porażki, ale przede wszystkim człowiek ma prawo do wolności demokratycznej, która jest zapisana w polskiej konstytucji.

Ten akt prawny, ten akt zasadniczy jest dzisiaj przecież podstawą naszego myślenia, ale także naszej pracy w Sejmie Rzeczypospolitej. Według jakich kryteriów państwo układacie swoje refleksje? Co jest dla was istotne wobec tego, że wy kwestionujecie polską konstytucję? Polska konstytucja jest i została napisana przez Polaków dla Polaków. Czy państwo to kwestionujecie?

Myślę, że dla ludzi, dla naszych partnerów, dla naszych wyborców ten spór jest absolutnie niezrozumiały. Przecież nie czcimy jakiejś fikcji, jakiejś abstrakcji, tylko czcimy polską konstytucję, Konstytucję Rzeczypospolitej, uchwalenie konstytucji, która tak naprawdę była końcem tego, co się działo przez wiele lat, czyli zniewolenia komunistycznego.

Namawiam państwa do tego, żebyście głęboko wejrzeni w sens tej konstytucji, w poszczególne akty, ale przede wszystkim w to, co jest na jej początku, czyli w preambułę. Ja państwu tę preambułę jeszcze raz przeczytam po to, żeby wam uświado-

mieć siłę tego aktu prawnego: „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 r. możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie, My Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł, równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski, wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, nawiązując do najlepszych tradycji I i II Rzeczypospolitej, zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko co cenne z ponadtyśiącletniego dorobku, złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsianymi po świecie, świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej, pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane, pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem, ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Wszystkich, którzy dla dobra III Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 1 Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli”. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę – jeszcze pan przewodniczący Babinetz.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Myślę, że nikt tej konstytucji nie zamierza usunąć z historii Polski. Ona została uchwalona i obowiązuje, natomiast nie ma specjalnych powodów, żeby szczególnie czcić 20. rocznicę jej uchwalenia. Została raz uchwalona i wystarczy. Nie jest to tak doniosła konstytucja jak Konstytucja 3 Maja, do której przecież potem pokolenia Polaków odnosiły się po utracie niepodległości, ani tak istotna jak konstytucja kwietniowa, która mimo że była krytykowana przez szereg środowisk w trakcie uchwalania, to zapewniała możliwość przetrwania państwa polskiego na uchodźstwie, przetrwania idei niepodległości Polski. To jest rzecz bardzo cenna i bardzo ważna – właśnie to umożliwienie funkcjonowania władz państwa polskiego na uchodźstwie dzięki konstytucji kwietniowej, co oczywiście u niektórych środowisk wywołuje jakieś dziwne reakcje, ale to już jest kwestia interpretacji i przywiązania do niepodległości naszej ojczyzny.

Myślę, że ta konstytucja uchwalona w dużej mierze przez postkomunistyczną większość w żadnym razie nie wymaga jakiegoś specjalnego uczczenia, raczej rozpoczęcia debaty konstytucyjnej na temat przyszłości i przyszłej konstytucji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie powtarzając argumentów przed chwilą przedstawionych i...

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Przepraszam, ale jeszcze jedno zdanie, jeśli można.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Proszę pana, panie pośle, zastanawiam się według jakich kryteriów etycznych pan kształtuje swoją wyobraźnię polityczną...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle, to jest ad vocem czy sprostowanie?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

To jest ad vocem. Ta konstytucja jest uniwersalna i proszę nie podważać uniwersalności tego aktu prawnego. To, co pan robi, jest redukowaniem i swego rodzaju histerią polityczną, którą państwo tutaj uprawiacie. Proszę o uchwalenie tej uchwały, ponieważ ona dotyczy świętej księgi polskiej demokracji, czyli konstytucji.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Teraz ad vocem pan przewodniczący Babinetz.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ja tylko sugeruję, żeby pan przewodniczący nie martwił się o kryteria etyczne innych posłów. To proszę zostawić tym posłom. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Podpisując się pod argumentami pana przewodniczącego Babinetza i wieloma, które tutaj padły, zgłaszam wniosek o odrzucenie tej uchwały w pierwszym czytaniu.

Poddaję ten wniosek pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem tego wniosku? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

14 – za, przeciw – 9, nikt nie wstrzymał się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Wniosek o odrzucenie w pierwszym czytaniu został przyjęty.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Ja proponuję pana posła Szymona Giżyńskiego. Czy pan poseł się zgadza? Czy są inne kandydatury? Pan nie może zgłosić.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ale ja mogę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani może, pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Jest inna kandydatura – pana posła Mieszkowskiego. To jest jednak uchwała wnioskodawców.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

W takim razie poddajemy pod głosowanie kandydaturę pana Szymona Giżyńskiego. Kto jest za kandydaturą pana posła Szymona Giżyńskiego? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

12 głosów za, przeciw – 9, 1 – wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Posłem sprawozdawcą Komisji zostaje pan poseł Szymon Giżyński. Bardzo dziękuję, panie pośle. Zamykam pkt 1.

Przechodzimy do pkt 2 – pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Karola Szymanowskiego w 80. rocznicę śmierci z druku nr 1476. Znowu poproszę pana posła Mieszkowskiego o przedstawienie tego projektu.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Proszę państwa, jestem zszokowany państwa stosunkiem do polskiej konstytucji, ale może Karol Szymanowski będzie miał więcej szczęścia – i jego twórczość. Nie będę tutaj w szczegółach opowiadał o twórczości Karola Szymanowskiego, bo mam nadzieję, że państwo jesteście na tyle zorientowani w jego twórczości i w jego wspaniałej muzyce, że to jest zbędne.

Chcę po prostu poprosić państwa o to, żebyście zechcieli uczcić 80. rocznicę śmierci Karola Szymanowskiego – najwybitniejszego obok Fryderyka Chopina polskiego kompozytora. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są pytania? Bardzo proszę.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Czy chodzi tutaj o uczczenie śmierci, czy też w 80. rocznicę śmierci uczczenie pamięci? Pan poseł Mieszkowski mówił o śmierci.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

80. rocznica śmierci.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – czy są pytania, uwagi do pana posła? Nie ma. Zamykam pierwsze czytanie.

Przechodzimy do rozpatrywania tekstu. Czy są uwagi do tytułu uchwały? Nie ma. Komisja przyjęła tytuł uchwały.

Czy są uwagi do pierwszego akapitu uchwały? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Katarzyna Abramowicz – Biuro Legislacyjne. Na wstępie chciałabym poprosić o ogólne upoważnienie do wprowadzenia drobnych zmian redakcyjnych. Ja je wszystkie będę sygnalizować, wszystko będę zgłaszała po kolei. Część z nich będzie wymagała zgłoszenia poprawki, a część to będą po prostu drobne zmiany redakcyjne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że jeśli Komisja je zaakceptuje, to oczywiście jest to upoważnienie.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Do pierwszego akapitu mamy następującą uwagę. Językoznawcy postulują, aby wyraz „rok” w całej uchwale pisać skrótem z kropką. Druga uwaga dotyczy wyrazu „obchodzimy 80. rocznicę śmierci”. Ponieważ 29 marca już minął, to sugerujemy zapis: „29 marca 2017 r. obchodziliśmy 80. rocznicę śmierci Karola Szymanowskiego”. W tym akapicie również językoznawcy sugerują, aby przed nazwiskiem Chopina dać imię i końcówka akapitu brzmiałaby następująco: „najsłynniejszego obok Fryderyka Chopina polskiego kompozytora”. To są 3 uwagi do tego akapitu.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak, podzielam te opinie, te uwagi, zwłaszcza że tę uchwałę składaliśmy przed 29 marca, więc czas po prostu minął.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jest akceptacja do tych uwag do tego akapitu, tak?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi Komisji do akapitu w kształcie zaproponowanym przez Biuro Legislacyjne? Nie ma. Komisja przyjęła akapit pierwszy wraz z uwagami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Czy są uwagi? Nie ma. Komisja przyjęła akapit drugi.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Czy są uwagi? Są tutaj uwagi Biura Legislacyjnego – bardzo proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie trzecim sugerujemy dopisanie imienia przed nazwiskiem Szymanowskiego, żeby używać pełnego imienia i nazwiska Karola Szymanowskiego. Później językoznawcy sugerują, aby zamienić kolejność wyrazów w pierwszym zdaniu. Brzmiałoby ono tak: „Jedna z najpopularniejszych polskich oper wszystkich czasów”. W zdaniu drugim językoznawcy sugerują użycie wyrazów: „Dzieło to zostało skomponowane w latach 1918-

1924”. W kolejnym zdaniu również sugerujemy dopisanie imienia przed nazwiskiem Szymanowskiego i użycie liczby mnogiej przed wyrazami „kultura i folklor”: „były polskie kultura i folklor”. W ostatnim zdaniu sugerujemy użycie kolejności wyrazów: „Karol Szymanowski miał po raz pierwszy styczność z folklorem góralskim”. To są wszystkie propozycje.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Jest akceptacja pana posła wnioskodawcy?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do akapitu trzeciego w formule zaproponowanej przez Biuro Legislacyjne?

Nie ma. Komisja przyjęła akapit trzeci.

Bardzo proszę – przechodzimy do akapitu czwartego. Czy są uwagi do akapitu czwartego? Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tylko jedna uwaga – również użycie pełnego imienia i nazwiska: „Karol Szymanowski”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Oczywiście zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze inne uwagi? Rozumiem, że tę uwagę zaakceptował pan poseł wnioskodawca. Nie ma. Komisja przyjęła akapit czwarty.

Przechodzimy do akapitu piątego. Bardzo proszę – czy są uwagi? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie kolejnym zwracamy uwagę, że niepotrzebne są wyrazy „w dniu”: „2 kwietnia”. Natomiast na końcu zdania po wyrazach „11 listopada 1934 r.” proponujemy dodać przecinek i dalej: „kompozytor został odznaczony Krzyżem Komandorskim tegoż orderu”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dziękuję bardzo, to są dobre uwagi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Komisja zaakceptowała akapit wraz z uwagami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do akapitu ostatniego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Do ostatniego akapitu mamy dwie uwagi. Językoznawcy proponują, aby ten akapit otrzymał następujące brzmienie i pozwolę sobie przeczytać całość: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, wspominając postać Karola Szymanowskiego, czci pamięć o nim i oddaje mu hołd za ogromne zasługi dla polskiej muzyki i artystyczną bezkompromisowość”.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Dziękuję bardzo, świetnie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są inne uwagi do tego akapitu? Komisja zaakceptowała akapit ostatni wraz z uwagami Biura Legislacyjnego.

W związku z tym poddaję pod głosowanie projekt uchwały. Kto jest za przyjęciem projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Karola Szymanowskiego w 80. rocznicę śmierci wraz z przyjętymi przez Komisję uwagami Biura Legislacyjnego? (20) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Komisja jednogłośnie przyjęła projekt uchwały.

Pozostaje nam przyjęcie posła sprawozdawcy. Proponuję pana przewodniczącego Krzysztofa Mieszkowskiego. Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Z przyjemnością.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są inne kandydatury? Nie ma. Posłem sprawozdawcą Komisji będzie pan poseł Krzysztof Mieszkowski. Zamykam pkt 2.

Przechodzimy do pkt 3, czyli pierwszego czytania poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 90. rocznicy urodzin Tadeusza Mazowieckiego z druku nr 1477. Bardzo proszę panią poseł Kamilę Gasiuk-Pihowicz o uzasadnienie projektu uchwały.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Dzień dobry. Dziękuję za udzielenie głosu.

18 kwietnia minęła 90. rocznica urodzin Tadeusza Mazowieckiego. Tadeusz Mazowiecki był człowiekiem, który kierował się ideą dialogu, był chrześcijańskim demokratą. To, co najważniejsze, to jest to, że szanował swoich politycznych przeciwników i wrogów. Cały czas w pamięci pozostają nam jego słowa o tym, że można się różnić, można się spierać, ale nie można się nienawidzić.

W uchwale podkreślamy cechę charakterystyczną jego działalności publicznej, mianowicie to, że był w stanie, umiał przekraczać kredowe koła polskich podziałów politycznych i społecznych. Po prostu starał się budować mosty i bardzo często płacił za to najwyższą cenę polityczną, poważną polityczną cenę.

Kolejną cechą jego działalności publicznej była olbrzymi odpowiedzialność – chociażby gest z 1995 roku wycofania się z bycia przedstawicielem ONZ w Bośni i Hercegowinie czy słowa o tym, że naprawdę wiele udało się zbudować przez ostatnie lata, kiedy podkreślał, że wierzy w dobrą Polskę, wierzy w siłę tej dobrej Polski, bo tyle nam się udało zbudować, że po prostu ręka boska broni, nie wolno tego zmarnować. To też wyraz jego odpowiedzialności.

Oczywiście nie ma postaci, które nie mają żadnych rys, które nie mają żadnych skaz, ale jeżeli oceniamy całokształt jego życiorysu, całokształt jego działalności, to jestem przekonana o tym, że nie ma polityka, który nie chciałby mieć z niego swojego oponenta, rozmówcę czy współpracownika – właśnie ze względu na kulturę, umiejętność prowadzenia dialogu, taką odpowiedzialność w rozmowie.

Dlatego naprawdę liczę na to, że przyjęcie tej uchwały spotka się z poparciem wszystkich klubów parlamentarnych i po prostu będzie takim gestem uznania dla całego jego życia. Bardzo proszę o przyjęcie tej uchwały przy poparciu wszystkich klubów parlamentarnych.

Jednocześnie chciałabym od razu zgłosić autopoprawkę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To już jest etap poprawki.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Poprawkę, przepraszam. W przedostatnim akapicie chciałabym wykreślić przedostatnie zdanie. To właściwie tyle. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę. Bardzo proszę o pytania i uwagi. Bardzo proszę – pan poseł Nitras.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Na początku chciałbym zauważyć, że logika nakazywałaby połączyć dwie uchwały, które spłynęły do Komisji, bo wpłynęła druga uchwała dotycząca tej samej materii uczczenia pamięci Tadeusza Mazowieckiego – w imieniu klubu PO. Nie wiem, dlaczego pani postanowiła rozpatrzyć jedną, nie rozpatrywać drugiej. Jako osoba upoważniona w imieniu klubu PO jestem zmuszony do tego, żeby unikać jakichś sytuacji niezręcznych. Dlatego jeśli nie mamy możliwości rozpatrywania wspólnie tych uchwał, połączenia ich w jakikolwiek sposób, to w imieniu posłów PO chciałbym wesprzeć uchwałę rozpatrywaną dzisiaj, bo chyba wydaje się absurdalne, byśmy za tydzień czy za 2 tygodnie rozpatrywali drugą uchwałę. Przy okazji myślę, że pani

przewodnicząca mogłaby odpowiedzieć na pytanie, dlaczego nie można tych dwóch uchwał rozpatrywać wspólnie.

Jeśli mogę, to chciałbym dodać jeszcze dwa zdania do uzasadnienia pani poseł Gasiuk-Pihowicz. Chciałbym powiedzieć, że poza przymiotami osobistymi Tadeusza Mazowieckiego tak naprawdę mamy do czynienia z osobą, która co najmniej od lat 80. uczestniczyła we wszystkich ważnych wydarzeniach związanych z polską historią. Od strajków 1980 roku trudno wskazać ważne wydarzenie polityczne w Polsce, w którym nie uczestniczyłby Tadeusz Mazowiecki. Właśnie strajki roku 1980 i 1981, porozumienia sierpniowe, porozumienia okrągłego stołu, pierwszy niekomunistyczny premier w wolnej Polsce i co ważne – należy pamiętać o tym, że rząd Tadeusza Mazowieckiego to był rząd, który jako pierwszy wyraził wolę i nawiązał stosunki dyplomatyczne Polski z NATO, bo to była decyzja rządu Tadeusza Mazowieckiego, by powierzyć obowiązki ambasadora odpowiedzialnego za stosunki z sojuszem północnoatlantyckim ówczesnemu ambasadorowi polskiemu przy Królestwie Belgii. To był premier, który w imieniu państwa polskiego jako polski premier i jego rząd jako pierwszy złożył wniosek o wszczęcie rozmów stowarzyszeniowych z UE. To był premier, który przekreślił Polskę ze Wschodu i przestawił Polskę na kierunek zachodni, co na razie – wydaje się – jest kierunkiem niezmiennym i trwałym.

Wydaje nam się, że trudno byłoby wskazać drugą osobę, która rzeczywiście by uczestniczyła we wszystkich najważniejszych wydarzeniach od lat 80.

Należy też przypomnieć, że autorem preambuły konstytucji obowiązującej w Polsce – możemy ją różnie oceniać, ale mam nadzieję, że łączy nas fakt, że ona obowiązuje – jest Tadeusz Mazowiecki. Mam takie poczucie, że u podstaw tej preambuły legła wola, żeby każdy mógł się pod nią podpisać, żeby każdy odnalazł tam siebie – ci, którzy wierzą w Boga, wyznają wartości chrześcijańskie i ci, którzy – jak pisali ojcowie założyciele wolnej Polski – te źródła dobra, piękna, te wartości czerpią z innych źródeł. Wydaje mi się, że trudno znaleźć osobę, która mogłaby w większym stopniu niż Tadeusz Mazowiecki naprawdę nas łączyć, uosabiać przemiany roku 1989, zmiany polskiej i niepodległości Polski. Dziękuję uprzejmie. Chciałbym, żeby tę uchwałę, która gdzieś tam u pani leży w innej przegródce, pani formalnie potraktowała, że my się przyłączamy do tej uchwały i chcielibyśmy ją potraktować jako jedną.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle, nie zdążyłam jej złożyć do tej przegródki, dlatego że ona przyszła dzisiaj i pan wie dlaczego, taką decyzję nie ja podjęłam. Ona jakby wynika z chronologii wydarzeń. Kiedy zwoływałam to posiedzenie, był tylko i wyłącznie projekt złożony przez klub Nowoczesna. Państwo złożyliście tę uchwałę tak późno, że przyszła do Komisji dzisiaj, więc nie byłoby to zgodne z regulaminem, żebym ją włączała do porządku obrad. Myślę, że poparcie przez państwa projektu Nowoczesnej załatwia sprawę. Bardzo proszę – pani poseł Chmiel.

Poseł Małgorzata Chmiel (PO):

Dziękuję bardzo. Kolega powiedział większość tego, co chciałam powiedzieć, natomiast jeszcze raz podkreślam, że był to nasz pierwszy niekomunistyczny premier, co jest bardzo ważne. Cały świat uznał jego wielkość, bardzo szanował. Nawet nie od lat 80., jak powiedział kolega, ale już od lat 70. współpracował z „Solidarnością” i dlatego jest symbolem zwycięstwa nad systemem totalitarnym.

Chciałam powiedzieć, że właśnie za tę walkę z poprzednim systemem został internowany w Trzebielinie i zwracam uwagę, że wyszedł jako jeden z ostatnich. To człowiek bardzo, bardzo zasłużony dla Polski i w każdym okresie zawsze pracował w jak najlepszym duchu dla dobra naszego kraju. Jest to wyjątkowa postać i mam nadzieję, że państwo jednogłośnie to uszanują. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę – pan poseł Meysztowicz

Poseł Jerzy Meyszowicz (N) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Myślę, że bardzo dobrze, że powstał projekt tej uchwały właśnie teraz, w sytuacji, w której znalazła się Polska tak bardzo podzielona.

Tadeusz Mazowiecki, z którym miałem honor i przyjemność współpracować, był człowiekiem dialogu. Był człowiekiem, który zasypywał podziały, który potrafił wprowadzić do polityki politykę dialogu, którego teraz tak bardzo nam brakuje.

W związku z tym uczczenie tej rocznicy wydaje się w tym momencie bardzo zasadne, żeby pamiętać o tym, że są inne formy, inne sposoby na prowadzenie rozmowy, prowadzenie dialogu i że są osoby, które potrafią łączyć a nie dzielić. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Przypominam, że nie jestem członkiem Komisji, natomiast chciałem się wypowiedzieć w sprawie tej uchwały. Proszę państwa, ośmielony jestem przede wszystkim wypowiedzią pani poseł Gasiuk-Pihowicz, która twierdzi, że należy patrzeć przez pryzmat całej biografii pana Tadeusza Mazowieckiego. Patrząc właśnie z tej perspektywy, ale także z perspektywy, o której mówił pan poseł Nitras, a więc udziału premiera Mazowieckiego we wszystkich ważniejszych wydarzeniach w latach 80. i późniejszych (niestety, w latach 70. w Polsce jeszcze nie było „Solidarności”, więc możemy mówić tylko o latach 80. – tu nawiązuję do wypowiedzi jednej z posłanek) chcę stwierdzić, że nie ma powodów, żeby po prostu uczcić pamięć Tadeusza Mazowieckiego.

Przypomnę pewne fakty, które także powinni wziąć pod uwagę posłowie wnioskodawcy. To są fakty z biografii Tadeusza Mazowieckiego zarówno do 1989 roku, jak i później. Jeśli chodzi o te wcześniejsze, to chcę powiedzieć o tym, że Tadeusz Mazowiecki bardzo mocno zaangażował się w budowanie systemu komunistycznego w Polsce po 1945 roku. Pisał jednoznaczne, bardzo ostre teksty propagandowe wychwalające kolektywizację, nakazujące wręcz walczyć z przeciwnikami kolektywizacji. Dalej – pisał teksty przeciwko biskupowi Kaczmarskiemu. Z tych tekstów nigdy się nie wycofał, z wyjątkiem biskupa Kaczmarska. Proszę sobie przeczytać biografię Andrzeja Brzezickiego, to państwo po prostu usłyszycie, co on odpowiedział, gdy pytano go, jakie jest stanowisko wobec jego wcześniejszej postawy. Co najwyżej tylko się oburzył, oburzył, że ktoś śmie go o to pytać.

Po 1989 roku jest kreatorem tego systemu, który dzisiaj jest. Owszem, został pierwszym tzw. niekomunistycznym premierem po 1989 roku, ale tylko dlatego że wynikało to z układu magdalenkowego. Był jednym z niewielu, którzy odpowiadali przyjętym wówczas kryteriom osobowościowym na tę funkcję. Proszę sobie też przypomnieć jego polemikę z Adamem Michnikiem na ten temat, kiedy Adam Michnik wysunął koncepcję: wasz prezydent – nasz premier. Był temu przeciwny.

Dalej – jest odpowiedzialny za „grubą linię” czy „grubą kreskę” – najpierw kreskę a potem linię, która nie pozwoliła osądzić zbrodniarzy systemu komunistycznego do dzisiaj. To są fakty, które po prostu uniemożliwiają, gdy patrzymy z perspektywy całości życia Tadeusza Mazowieckiego, przyjęcie przez Sejm takiej uchwały.

Chcę również wspomnieć wnioskodawcom, że pan Tadeusz Mazowiecki zaangażował się w działalność prokomunistycznej organizacji PAX założonej przez Bolesława Piaseckiego, więc to państwo też powinniście mieć na uwadze.

W swojej uchwale odwołujecie się do artykułu „Kredowe koła” z 1962 roku. Nie wiem, czy państwo go czytaliście, ale jest to po prostu artykuł bardzo antychrześcijański. Trzeba to wziąć pod uwagę, gdy chce się uchwalić uchwałę czczącą postać Tadeusza Mazowieckiego. Dziękuję bardzo. Oczywiście jest jeszcze więcej, ale nie ma potrzeby, myślę, że to powinno wystarczyć państwu do zajęcia stanowiska.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę – pan poseł Furgo.

Posel Grzegorz Furgo (PO):

Proszę państwa, ja bym jednak poprosił i zwrócił się do wszystkich z apelem, żebyśmy naprawdę nie pokłócili się o Mazowieckiego, bo Polacy tego nie rozumieją. Naprawdę, wyjdźmy ponad to wszystko. To był wielki Polak.

Proszę państwa, w Sejmie wielokrotnie podejmowaliśmy uchwały o ludziach znacznie mniej ważnych i ludziach, którzy mniej znaczyli dla państwa polskiego niż Tadeusz Mazowiecki. Ja sobie wyobrażam, że jeżeli wyjdziemy z tej sali i dojdzie do jakiejś awantury o Tadeusza Mazowieckiego, to ludzie nam tego nie wybaczą, naprawdę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze wyjątkowo pan poseł Nitras, tak?

Posel Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Nie wiem, dlaczego wyjątkowo, ale dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Ze względu na ten projekt, który pan złożył za późno.

Posel Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Już nie wracajmy do tej sprawy, bo nie złożyliśmy go za późno. Jeżeli była jakaś zwłoka, to ona wynikała – nie wiem – z harmonogramu prac Marszałka Sejmu. Nawet jeśli on do pani trafił, to wydaje mi się, że logika nakazywała to połączyć, ale rzeczywiście nie jest to rzecz najważniejsza w tym wszystkim.

Ja bym prosił o to i by jednak pani przewodnicząca też zwracała na to uwagę, żebyśmy miarkowali słowa, bo nic tak nie destruuje autorytetu tej Izby jak takie niepoważne, czasami wręcz obrazoburcze wypowiedzi. Jeżeli szanujemy swoje przekonania, jeżeli szanujemy swoją historię, jeżeli szanujemy swój dorobek, jeżeli słowo „Polska” i słowo „państwo” coś dla nas znaczy, to musimy mieć elementarny szacunek dla rzeczy najważniejszych i nie możemy pozwalać na to, żeby w ten sposób traktować ludzi, którzy tworzyli naszą historię. Nie wiem, kim tak naprawdę jest pan z wykształcenia, ale historia nigdy nie jest czarno-biała, ona zawsze jest bogata. Wydaje mi się, że trzeba mieć w sobie odrobinę pokory, żeby komuś wypominać w życiorysie jakieś interpretowane przez pana fakty na forum tak poważnym jak komisja kultury Sejmu. Pan mówił o niszczycielskiej postawie (nie wiem, kim pan jest i z jakiej pozycji pan to mówi) Tadeusza Mazowieckiego, który jest wyróżniony czy odznaczony orderem papieża Grzegorza VII (mówię to z pamięci), który jest chyba najwyższym wyróżnieniem, jakim w Watykanie może być odznaczony świecki. Nie wiem, kim pan jest, żeby wystawiać mu świadectwo moralności czy chrześcijańskiej postawy. Rozumiem, że pan przedstawi swoje kompetencje w tej materii.

Wydaje mi się, że rzeczywiście mamy do czynienia z procesem bardzo poważnym, bo ta postawa jest przeze mnie zupełnie nieakceptowana i jest mi wstyd, że takie głosy pojawiają się w Sejmie. Rozumiem, że państwu z powodów politycznych może się nie podobać konstytucja, słuchałem tej debaty, że z tych samych powodów może się wam nie podobać Tadeusz Mazowiecki...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Przed chwilą pan powiedział: szanujmy się nawzajem.

Posel Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Ale ja powiedziałem, że rozumiem, że może wam się nie podobać polska konstytucja. Niemniej jednak to prawo w Polsce obowiązuje. Ta konstytucja będzie obowiązywała, gdy tych rządów nie będzie. Było już wiele rządów, którym ta konstytucja się nie podobała. Tych rządów nie ma, konstytucja trwa. Tego rządu, który jest obecnie czy tej większości parlamentarnej nie będzie i ta konstytucja będzie. To jest dowód na to, że ta konstytucja jest dobra, bo obowiązuje przez wiele lat. To Konstytucja 3 Maja...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Ten punkt jest już zamknięty, panie pośle.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Mówimy, pani przewodnicząca, o pewnych kamieniach milowych, bez których nie da się iść do przodu. Kamień milowy został wymyślony nie po to, żeby trwać w jednym miejscu, tylko żeby iść do przodu. Dzisiaj państwo kwestionujecie osobę Tadeusza Mazowieckiego – tak naprawdę ja mówię do posłów PiS, bo to do was trzeba to mówić. Jeżeli przyłączy się do tego tonu posłów Kukiz15, którzy mogą nie znać historii, którzy mogą nie znać dorobku polskiego, to będzie bardzo źle świadczyło o parlamencie. Uchwalamy czysto ideologiczne uchwały, pod którymi nie ma zgody w Polsce – kwestia fatimska, kwestia jakichś praw rodziny. To są kwestie, które budzą wątpliwości, ale nigdy nie znajdziemy porozumienia jak Polacy, jeżeli nie będziemy mieli szacunku dla własnych wartości.

Tadeusz Mazowiecki jest kamieniem milowym na drodze do polskiej niepodległości i tego kamienia nie wolno ruszać, bo jesteśmy o dwadzieścia parę lat dalej. Apeluję do większości tej Komisji i tak samo będę apelował do Sejmu o to, żebyśmy szanowali te kamienie milowe, bo bez nich nie ma przyszłości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tylko jedna uwaga, panie pośle i wróć do konstytucji. Wszyscy doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że nie podważono jej przez te dwadzieścia lat tylko dlatego, że żadne stronnictwo polityczne nie osiągnęło w Sejmie konstytucyjnej większości, a chyba wszystkie strony zgłaszały uwagi do tej konstytucji. A teraz bardzo proszę pana posła Józefa Brynkusa – rozumiem, że ad vocem.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Tak, ad vocem. Nie będę się wypowiadał w konwencji pana posła Nitrasa, który prosi o zachowanie pewnego umiaru w słowach, a nie stosuje się do tego. Odpowiem tylko rzeczowo. Panie pośle, radzę przeczytać sobie moją biografię zarówno polityczną, jak i naukową. Jestem badaczem dziejów najnowszych historii Polski. Znam dokumenty partyjne i nie tylko partyjne na ten temat, więc to jest podstawa do tego, że potrafię formułować sądy na podstawie znanych mi faktów i te fakty przywoływałem. Nie przywoływałem żadnych interpretacji wychodzących poza fakty i tylko tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę – pani poseł Gasiuk-Pihowicz jako przedstawiciel wnioskodawców.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Jeszcze ja.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Przepraszam bardzo, jeszcze pan poseł Mieszkowski.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Tadeusz Mazowiecki był w bardzo bliskiej relacji, przyjaźni z Janem Pawłem II. Ich relacje były niezwykle. Zwłaszcza wymiar intelektualny tych relacji Jan Paweł II wielokrotnie podnosił publicznie. To jest nieprawdopodobne – spotkanie Jana Pawła II z Tadeuszem Mazowieckim, bo to są dwaj wielcy architekci polskiej wolności. Zastanawiam się, jak można podważać wkład Tadeusza Mazowieckiego w jego pracę na rzecz wolności i przyszłości Polski. Kiedy już został premierem polskiego rządu, niekomunistycznego rządu, Tadeusz Mazowiecki był człowiekiem dialogu (wspominał o tym Jerzy Meyszto-wicz) i nie wychodził z posiedzeń Rady Ministrów, jeżeli nie było tam jednomyślności we wszystkich podstawowych sprawach dla Polski i Polaków. Tadeusz Mazowiecki swoim autorytetem, swoją siłą, swoimi kompetencjami potrafił narzucić pewien rygor intelektualny, ale także rygor poznawczy. Ubiegał się również o szacunek dla tych wszystkich, dla których polski rząd pracował.

Tadeusz Mazowiecki, o czym warto przypomnieć i trzeba to wyraźnie podkreślić, był również architektem – jednym z wielu obok Władysława Bartoszewskiego – fenomenalnych stosunków polsko-niemieckich. Spotkanie w Krzyżowej, debata na temat przyszłości stosunków polsko-niemieckich z Helmutem Kohlem to jest również wkład w europejską demokrację. To jest wkład w te relacje, z których my dzisiaj korzystamy

jako zwykli ludzie. Może więc warto zastanowić się nad tym, zanim podważy się dorobek Tadeusza Mazowieckiego przyjmując raczej perspektywę lustratora a nie historyka. Bez tego doświadczenia politycznego, bez tego doświadczenia społecznego, bez tego doświadczenia głęboko humanistycznego przypuszczam, że polska demokracja byłaby o wiele uboższa.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani poseł – przedstawiciel wnioskodawców.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Tylko gwoli ustalenia pewnych faktów chciałabym wspomnieć, że przytoczone przez pana okoliczności związane chociażby z popieraniem kolektywizacji czy z biskupem Kaczmakiem to lata, kiedy Tadeusz Mazowiecki miał dwadzieścia kilka lat. Jeżeli chodzi o biskupa Kaczmarka, to przeprosił go osobiście, a jeżeli chodzi o całe jego życie – 30-latka, 40-latka i kolejne lata – to jest jasny, klarowny opór wobec rządów komunistycznych, wobec antydemokratycznych działań tych rządów, wobec łamania praw i wolności obywatelskich.

Ani w polskiej polityce, ani w polityce zagranicznej nie ma żadnego człowieka, który jest krystaliczny od momentu urodzenia do momentu śmierci. Naprawdę nie ma aniołów w polityce i warto to mieć w świadomości. Oceńmy całość jego życia, które jednak naprawdę jest życiem wskazującym na to, że był człowiekiem, z którym wszyscy chcielibyśmy się spotkać, z którym wszyscy chcielibyśmy porozmawiać, którego wszyscy chcielibyśmy mieć chociażby jako oponenta politycznego właśnie ze względu na jego umiejętności dialogu, jego odpowiedzialność i jego umiejętność prowadzenia rozmowy.

Jeszcze raz bardzo proszę o poparcie tej uchwały przez wszystkie kluby parlamentarne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do rozpatrywania tekstu. Bardzo proszę – czy są uwagi do tytułu? Nie ma. Komisja przyjęła tytuł uchwały.

Czy są uwagi do akapitu pierwszego? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie pierwszym mam jedną uwagę dotyczącą daty, tzn. 18 kwietnia ta uchwała z wiadomych przyczyn nie zostanie przyjęta, dlatego mam taką propozycję, żeby wyrazy „18 kwietnia 2017 r.” zastąpić „W 90. rocznicę urodzin Tadeusza Mazowieckiego” bądź napisać: „18 kwietnia 2017 r. minęła 90. rocznica urodzin Tadeusza Mazowieckiego” kropka. To będzie pierwsze zdanie. Możemy też to zapisać w ten sposób: „W związku z przypadającą w dniu 18 kwietnia 2017 r. 90. rocznicą urodzin Tadeusza Mazowieckiego, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd pierwszemu niekomunistycznemu premierowi Polski”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak. Czy są jeszcze inne uwagi?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak. Dwie uwagi językowe. Powinien być zapis „Sejm Rzeczypospolitej”, a druga uwaga dotyczy zapisu wyrazu „premier”. Językoznawcy proponują, żeby był zapisany małą literą.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł. „Rzeczypospolitej” to oczywista omyłka. A „premier” małą literą?

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Możemy to przegłosować...

Legislator Katarzyna Abramowicz:

To jest uwaga językowa...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem. W takim razie przyjmujemy uwagi Biura Legislacyjnego. Czy są uwagi do brzmienia tego tekstu w takim kształcie? Nie ma. Komisja przyjęła... Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o powtórzenie. To była ta druga wersja przyjęta przez panią poseł wnioskodawcę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak, już przeczytałem. „W związku z przypadającą w dniu 18 kwietnia 2017 r. 90. rocznicą urodzin Tadeusza Mazowieckiego, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd pierwszemu niekomunistycznemu premierowi Polski”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są uwagi do tego akapitu? Nie ma. Komisja przyjęła akapit pierwszy. Przechodzimy do akapitu drugiego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Językoznawcy proponują, aby pierwsze zdanie tego akapitu brzmiało następująco: „Tadeusz Mazowiecki – publicysta i polityk, kierował się ideą dialogu”. To jest zmiana wyłącznie interpunkcyjna. Proponują również, aby wyrazy „kredowe koła” pisać bez użycia cudzośliwu i „Dekalog” wielką literą. To są wszystkie uwagi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, zgoda na te uwagi, ale ja zaproponuję skróty w tej uchwale. Informuję, że moim celem jest dążenie do tego, aby ta uchwała została przyjęta przez Sejm przez aklamację. Zaproponuję w zasadzie skreślenie akapitu drugiego i zapis początku trzeciego akapitu: „Tadeusz Mazowiecki – publicysta i polityk w okresie PRL był jednym z najważniejszych działaczy środowisk” itd. Czy jest sprzeciw co do takiej zmiany? „Tadeusz Mazowiecki – publicysta i polityk był w okresie PRL jednym z najważniejszych działaczy” itd. Skreślenie drugiego akapitu – rozumiem, że jest negatywna opinia posła wnioskodawcy. Czy są uwagi Komisji do tej propozycji?

Kto jest za wykreśleniem drugiego akapitu bez tego pierwszego członu i przeniesieniem go do akapitu trzeciego? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

10 – za, przeciw – 8, nie ma wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Komisja przyjęła poprawkę. Ja oczywiście złożę tę poprawkę.

Przystępujemy do rozpatrzenia akapitu trzeciego, teraz już drugiego projektu uchwały. Przypominam, że po przyjęciu tej poprawki początek tego akapitu brzmi: „Tadeusz Mazowiecki – publicysta i polityk w okresie PRL był jednym z najważniejszych” itd. Bardzo proszę – czy są uwagi? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tutaj mam uwagi typowo językowe. W zdaniu drugim językoznawcy proponują zapis: „koła Znak” – „koła” małą literą, natomiast „Znak” wielką literą a nie cały wyraz drukowanymi literami. Następnie zapis: „W latach 70.” – „70.” z kropką bez myślnika i „tych”, zmianę wyrazu „włączał się” na „włączył się w działalność opozycji demokratycznej”. Na samym końcu zapis wyrazów „kościół” nie „im. Św. Marcina” a „kościół pw. św. Marcina”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani poseł?

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Akceptuję te poprawki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do akapitu teraz już drugiego wraz z uwagami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła akapit drugi.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Czy są uwagi do akapitu trzeciego? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie też uwagi językowe. Pierwsza dotyczy „»Apelu« 64 intelektualistów”. To nie było zaznaczone na tym tekście z podkreśleniami, który wcześniej przekazywaliśmy, natomiast pełny tytuł tego apelu to „Apel 64”, tak więc zapis, który wyłącza poza cudzysłów liczbę 64 jest nieprawidłowy. Proponujemy zapisać to w ten sposób: „Należał do sygnatariuszy »Apelu 64« podpisanego przez intelektualistów, którzy poparli strajkujących w Stoczni Gdańskiej, gdzie udał się osobiście” – tutaj językoznawcy proponują postawienie kropki i nowe zdanie: „Na zaproszenie Lecha Wałęsy 24 sierpnia 1980 r. stanął na czele Komisji Ekspertów przy Prezydium Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego”. Nie, „gdzie udał się osobiście” kropka. Chodzi o to, żeby zamiast spójnika „i” rozdzielić to na dwa zdania.

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Nie, to tak nie może być.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – najpierw pani poseł wnioskodawca.

Posel Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Jednak wydaje mi się, że byłoby lepiej, jakby to zostało w wersji, która jest obecnie w uchwale. Tak, „Apel 64” to akceptuję, jak najbardziej. Tak?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tego akapitu w wersji zaproponowanej przez posła wnioskodawcę? Nie ma. Komisja przyjęła akapit trzeci.

Przystępujemy do akapitu czwartego. Bardzo proszę – czy są uwagi do akapitu czwartego? Bardzo proszę, troszkę spóźniliśmy się z tą uwagą.

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ja wiem, pani przewodnicząca, ale po prostu muszę wejść w te zawilości. Byłoby, że „należał do sygnatariuszy »Apelu 64« podpisanego przez intelektualistów, którzy poparli strajkujących w Stoczni Gdańskiej”. Kropka. „Na zaproszenie Lecha Wałęsy 24 sierpnia 1980 r. stanął na czele Komisji Ekspertów przy”. Ja tak bym to zapisała.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Wrócimy do tego akapitu. Czy są uwagi do wersji zaproponowanej przez panią poseł?

Posel Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Akceptuję treść tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi Komisji do tej propozycji? Komisja przyjęła brzmienie akapitu trzeciego w wersji zaproponowanej przez panią przewodniczącą Śledzińską-Katarasińską.

Przechodzimy do akapitu czwartego. Czy są uwagi do akapitu czwartego? Tutaj są uwagi Biura Legislacyjnego – bardzo proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie wkradł się błąd. Oczywiście chodzi o wyraz „ekspertem” w zdaniu pierwszym. Następnie proponujemy, żeby wyraz „Solidarność” zapisać w cudzysłowie i dalej w następnym zdaniu dodać wyraz „był”: „W stanie wojennym był internowany”. W końcowym zdaniu językoznawcy proponują zmianę szyku. Przeczytam, jak ono miałyby brzmieć: „Tadeusz Mazowiecki, wolny od resentymentu i szukający dialogu, był jednym z architektów i uczestników porozumień Okrągłego Stołu, które doprowadziły do pierwszych częściowo wolnych wyborów w czerwcu 1989 r.”.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Poprawki Biura Legislacyjnego akceptuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tego akapitu z zaproponowanymi poprawkami? Nie ma. Ja mam propozycję – wykreślenie w trzecim zdaniu słów: „wolny od resentymentu i szukający dialogu” i zapis tego zdania: „Tadeusz Mazowiecki był jednym z architektów i uczestników porozumień Okrągłego Stołu” itd.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Proszę o poddanie pod głosowanie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

11 – za, 7 – przeciw, 0 – wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Komisja przyjęła poprawkę. Czy są uwagi do tego akapitu wraz z przyjętą poprawką? Nie ma. Komisja przyjęła akapit czwarty wraz z poprawką.

Przechodzimy do akapitu piątego. Czy są uwagi do akapitu piątego? Biuro Legislacyjne – bardzo proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie piątym proponujemy dodanie skrótu „r.” po wyrazach „24 sierpnia 1989 r.” i konsekwentnie zapis wyrazu „premier” małą literą.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że to już jest konsekwencja.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Proponujemy także rezygnację z przecinka między wyrazami „ustrojowe, będące fundamentem rozwoju”.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Akceptuję poprawki Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tego akapitu już z tymi korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła akapit piąty.

Proponuję wykreślenie akapitu szóstego. Rozumiem, że poddaję pod głosowanie...

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

To jest fakt historyczny, więc...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że poddaję pod głosowanie.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani poseł, nie chodzi o to, że niedobrze. Pani sama często optowała za tym, żeby uchwały były króciutkie, najwyżej trzyakapitowe, a to już jest akapit szósty.

Kto jest za wykreśleniem tego akapitu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

Za – 11, przeciw – 7, 1 – wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Akapit szósty został wykreślony.

Bardzo proszę – przechodzimy do akapitu kolejnego, szóstego. Ja proponuję wykreślenie tego akapitu.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Uprzejmie proszę o poddanie pod głosowanie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę. Kto jest za wykreśleniem tego akapitu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

Za – 11, przeciw – 8, nie ma wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Akapit ten został wykreślony.

Przechodzimy do akapitu ostatniego. Tu proponuję wykreślenie pierwszego zdania i wpisanie w to miejsce zdania, które było w poprzednim akapicie: „Do śmierci”... – panie pośle, bo nie mogę się kontaktować z Komisją. Ostatnie zdanie z poprzedniego akapitu wpisać do ostatniego akapitu zamiast pierwszego zdania i dalej pozostawić „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając”. Przeczytam zaproponowane przeze mnie brzmienie ostatniego akapitu: „Do śmierci w 2013 r. Tadeusz Mazowiecki angażował się w działalność publiczną i społeczną. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając wybitną rolę premiera Tadeusza Mazowieckiego – kawalera Orderu Orła Białego, męża stanu, patrioty i architekta polskiej wolności, składa cześć jego pamięci”. Rozumiem, że pani poseł.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Bardzo mi szkoda, że te akapity wypadają i te zdania, które tak bardzo mocno podkreślają cechę charakterystyczną jego działalności publicznej, czyli właśnie tę umiejętność budowania dialogu. Dlatego chciałabym, aby to zostało poddane pod głosowanie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – pan poseł Nitras.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Przepraszam, że odnoszę się do poprzedniego akapitu, ale po prostu wszystko było strasznie szybko.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Taki ma pan poseł zwyczaj wracać do poprzedniej dyskusji.

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Nie, pani przewodnicząca, nie mam takiego zwyczaju. Pani przewodnicząca, my z jakichś powodów czcimy Tadeusza Mazowieckiego, nie dlatego że uczestniczył w najważniejszych wydarzeniach. Rozumiem, że pani konstytucja przeszkadza, ale to jest fakt historyczny. Przyjęta została konstytucja, 20 lat obowiązuje, Tadeusz Mazowiecki przyczynił się do tego w sposób bezpośredni. Ostatniego akapitu już zupełnie nie rozumiem. Wypadają słowa, że utorował Polsce niepodważalne miejsce w zjednoczonej Europie. Europa też przeszkadza? To są fakty. Tak jak powiedziałem, rząd Mazowieckiego nawiązał stosunki dyplomatyczne z NATO. Rząd Mazowieckiego złożył wniosek o podpisanie umowy stowarzyszeniowej z Europą. Jakie jest merytoryczne uzasadnienie poza większością na ten sali, dla którego pani proponuje wykreślenie tych akapitów? Podkreślam – podkreślamy znaczenie Mazowieckiego z kilku powodów i źle by stało, gdyby się okazało, że w tej uchwale nie możemy wymienić tych najważniejszych rzeczy. O ile Bośnię i Hercegowinę rozumiem, chodzi o zwartość, a nie o merytoryczne uzasadnienie, to nie jestem w stanie się zgodzić z tym, że nie wspominamy konstytucji i nie wspominamy o zjednoczonej Europie z powodu zwartości uchwały. To są rzeczy najistotniejsze w historii Polski, a nie tylko w historii życia Tadeusza Mazowieckiego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To jest uchwała, a nie tekst z historii Sejmu RP, nie tekst historyczny...

Poseł Sławomir Nitras (PO) – spoza składu Komisji:

Ale z jakichś powodów czcimy Tadeusza Mazowieckiego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani poseł się zgłaszała, tak?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Tak, ja się zgłosiłam na chwilę, bo właściwie pomyślałam sobie, że nie warto kontynuować tej dyskusji. Myślę, że to jest kwestia uchwały a nie dokumentu historycznego. W tej uchwale nie ma bardzo wielu rzeczy na temat działalności politycznej Tadeusza Mazowieckiego. Ja się z państwem zgadzam, że nie ma o tym, że był wysłannikiem ONZ, że nie ma jeszcze kilku innych rzeczy, o których teraz też nie chciałabym mówić, żeby nie psuć atmosfery współpracy przy tej uchwale.

Dlatego zrobimy taką uchwałę, która jest do przyjęcia dla wszystkich, a która podkreśla doniosłość drogi politycznej Tadeusza Mazowieckiego, bo chyba państwo zgodzicie się, że koniec tej uchwały jakby wyczerpuje to wszystko, o co państwu chodzi. Myślę, że nie ma co się sprzeczać o to, żeby jak najbardziej rozbudowywać tę uchwałę, bo można to zrobić tak, że ona będzie bardzo długa i będzie bolesna, a może po prostu przyjąć elegancką uchwałę, która jest taka, jaka zwykle jest przyjmowana – w tych proporcjach, w tej długości i w tym kształcie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Z nadzieją, że będzie przyjęta przez akklamację. Bardzo proszę – pan Krzysztof Mieszkowski.

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Chodzi o fragment, gdzie jest mowa o preambule polskiej konstytucji. Proszę państwa, oczywiście to jest tekst, który dzisiaj możemy czytać, ale ten tekst jest przecież wynikiem właśnie tej jego fenomenalnej umiejętności prowadzenia dialogu ze środowiskami katolickimi, postkomunistycznymi, tymi, którzy wywalczyli niepodległość po 1989 roku, a więc Tadeusz Mazowiecki skupił w swoim ręku właściwie wszystkie narzędzia demokratyczne, które dzisiaj powinny być czymś oczywistym. W związku z tym może warto przypomnieć i warto wskazać właśnie na ten element jego pracy, bo przygotowanie tej preambuły nie jest zwykłym pisarskim aktem Tadeusza Mazowieckiego, tylko jest wysiłkiem pisarskim, literackim, politycznym i filozoficznym. To jest bardzo ważny fragment dla tej uchwały i bardzo proszę o zaakceptowanie tego fragmentu.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem ostatniego akapitu w brzmieniu...

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Przepraszam, czy mogłabym?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne, ale też bardzo proszę troszeczkę ciszej, bo ja nie usłyszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Proponujemy oddzielenie ostatniego akapitu, który zaczynałby się od słów: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej”, od poprzedniego akapitu. Rozumiem, że w tej chwili będzie miał tylko jedno zdanie: „Do śmierci w 2013 r. Tadeusz Mazowiecki angażował się w działalność publiczną i społeczną”. Następnie: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając wybitną rolę premiera Tadeusza Mazowieckiego – kawalera Orderu Orła Białego, męża stanu, patrioty i architekta polskiej wolności,” i językoznawcy proponują rezygnację z wyrazów „jego pamięć” a wykorzystanie zapisu: „składa mu cześć” albo „pragnie złożyć mu cześć”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Proponuję zapis: „pragnie złożyć mu cześć”.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak. Chciałabym uściślić. Pierwsze zmiany w tym akapicie dotyczą po pierwsze – wyłączenia akapitu zaczynającego się od słów: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” jako oddzielny akapit. Następnie przecinek zamiast myślnika: „doceniając wybitną rolę premiera Tadeusza Mazowieckiego” tutaj myślnik „– kawalera Orderu Orła Białego, męża stanu, patrioty i architekta polskiej wolności,” i na końcu proponowano rezygnację z wyrazów „jego pamięci”. Jeżeli państwo są temu przeciwni, to możemy zostawić wyrazy „składa cześć jego pamięci”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że jest tutaj propozycja zamiany myślnika na przecinek.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak, dokładnie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

A po co w ogóle jest tam przecinek: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając”? Chyba nie ma tam potrzeby stawiania przecinka.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

To jest wtrącenie. Wyrazy między tym przecinkiem a „składa mu cześć” są wtrąceniem, dlatego „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa mu cześć” jako całość, a to co jest pomiędzy jest oddzielone jako wtrącenie.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Mamy zostawić „składa cześć jego pamięci”, tak?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N) – spoza składu Komisji:

Ja nie widzę wystarczającego uzasadnienia ani do wkładania jednego zdania do oddzielnego akapitu, ani do wprowadzenia zmian zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę. Mikrofon, pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Z akapitu przedostatniego zostaje tylko zdanie. Ono jest wtedy bez sensu.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Dlaczego? Ale jak ważne jest to zdanie.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

To, że umarł, jest bardzo ważne, tak.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

„Do śmierci w 2013 r. Tadeusz Mazowiecki angażował się w działalność publiczną i społeczną”. Bardzo ważne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł, ja powtórzę i poddam pod głosowanie treść ostatniego akapitu: „Do śmierci w 2013 r. Tadeusz Mazowiecki angażował się w działalność publiczną i społeczną. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając wybitną rolę premiera Tadeusza Mazowieckiego – kawalera Orderu Orła Białego, męża stanu, patrioty i architekta polskiej wolności, składa cześć jego pamięci”.

Kto jest za przyjęciem tego akapitu w podanym przeze mnie brzmieniu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

11 – za, nie było głosów przeciwnych, 7 – wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Komisja przyjęła akapit ostatni w zaproponowanym przeze mnie brzmieniu.

Poddam pod głosowanie tekst uchwały. Kto jest za przyjęciem projektu uchwały w całości wraz z przyjętymi przez Komisję korektami i poprawkami? (17) Komisja przyjęła jednogłośnie projekt...

Głos z sali:

Niejednogłośnie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Przepraszam bardzo. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Komisja przyjęła tekst uchwały przy 3 głosach wstrzymujących się.

Pozostaje nam przyjęcie posła sprawozdawcy. Proponuję pana posła Krzysztofa Mieszkowskiego. Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Krzysztof Mieszkowski (N):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są inne kandydatury? Sprawozdawcą Komisji będzie pan Krzysztof Mieszkowski. Zamykam pkt 3.

Czy są sprawy bieżące? Dziękuję państwu bardzo. W takim razie zamykam posiedzenie.